

Dosarul nr. 3r-118/24
2-22132602-01-3r-23042024

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) V. Ciumac
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) V. Sîrbu, V. Negru, A. Braga

DECIZIE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de avocatul Radion Tocan în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Preturii sectorului Botanica, terț Direcția Generală Mobilitate Urbană, privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 septembrie 2022, Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Preturii sect. Botanica, terț Direcția Generală Mobilitate Urbană, privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Preturii sectorului Botanica, terț Direcția Generală Mobilitate Urbană, privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 21 iulie 2023, avocatul Radion Tocan, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 iulie 2023.

La 26 februarie 2024, avocatul Radion Tocan, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 a depus motivarea apelului.

Prin încheierea din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Radion Tocan în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 împotriva hotărârii din 12 iulie 2023 a

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2) Cod administrativ.

La 26 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, acționând în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2, avocatul Radion Tocan a declarat recurs împotriva încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi încheieri privind punerea pe rol a cauzei și examinarea acesteia.

În motivarea recursului, avocatul a invocat că încheierea este neîntemeiată.

În acest sens, a relatat că a luat cunoștință cu hotărârea motivată doar la data de 01 februarie 2024, prin intermediul portalului instanțelor judecătorești, și nu la data de 23 ianuarie 2024, așa cum susține instanța de apel.

Acesta a subliniat că adresa de corespondență indicată în dosar este a biroului de avocați, nu adresa reclamantului, ceea ce sugerează că hotărârea ar fi trebuit trimisă la biroul de avocați.

Hotărârea a fost trimisă la adresa reclamantului (bd. Cuza Vodă, 36/5), care este un bloc de locuit cu zeci de apartamente, și nu la adresa biroului de avocați, cum ar fi fost corect. Avocatul a menționat că nu a văzut niciodată această scrisoare și că nu se știe dacă cineva din locatari a recepționat-o.

Așa cum instanța de apel a trimis încheierea de inadmisibilitate prin poșta electronică, la fel ar fi trebuit să procedeze și instanța de fond. Cererea de apel a fost depusă și semnată de avocat, iar hotărârea trebuia trimisă la adresa biroului de avocați indicată în dosar.

La fel, a invocat că instanța de fond a întârziat semnificativ în redactarea hotărârii motivate, depășind termenul de 45 de zile lucrătoare prevăzut de art. 226 alin. (2) din Codul administrativ. În opinia lui, instanțele ar trebui să fie sancționate pentru nerespectarea acestor termene, la fel cum părțile sunt sancționate pentru depășirea termenelor procedurale. Drepturile justițiabililor de a avea cauzele examinate în termene rezonabile sunt încălcate de instanțe, iar instanțele superioare nu reacționează adecvat. El consideră că emiterea unei încheieri de inadmisibilitate pe baza unei notificări trimise la o adresă greșită constituie un act de procedură ne etic.

Potrivit art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că, copia încheierii din 06 martie 2024 a fost notificată avocatului Rodion Tocan la 11 martie 2024 (f.d.121), iar cererea de recurs a fost declarată la 26 martie 2024, în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților copia recursului declarat, însă până la data examinării lui, referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Examinând recursul depus de avocatul Radion Tocan în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 împotriva încheierii din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Cu referire la normele legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la caz, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost pronunțată la 12 iulie 2023.

La 21 iulie 2023, avocatul Radion Tocan, în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii menționate.

În corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Potrivit art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu articolul 109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție

La cazul din speță, hotărârea motivată din 12 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost expediată părților la 17 ianuarie 2024 (f.d.107).

Potrivit avizului de recepție (DS8011214323AS) atașat la materialele cauzei (f.d.108), hotărârea motivată a fost notificată Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 la data de 23 ianuarie 2024.

Astfel, la caz, termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului la Curtea de Apel Chișinău a început să curgă la 24 ianuarie 2024 și a expirat la data de 22 februarie 2024, inclusiv.

Cu toate acestea, Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 nu a respectat prevederile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ și nu a depus la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului în termen. Aceasta fiind depusă de avocatul Radion Tocan doar la data de 26 februarie 2024 (f.d.114).

Completul de judecată remarcă că totuși, în caz de omitere a termenului de îndeplinire a unui act de procedură, legiuitorul a prevăzut instituția repunerii în termen.

Astfel, conform art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Potrivit art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

La caz însă este de observat că avocatul Radion Tocan în cererea de apel motivată depusă la 26 februarie 2024, nu a solicitat repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, iar instanța de apel a considerat necesar să aplice sancțiunea procedurală sub forma declarării apelului inadmisibil, în corespundere cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În astfel de circumstanțe, având în vedere constatarea celor două condiții de procedură, și anume, depunerea motivării apelului peste termenul de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate și omisiunea reprezentantului apelantului de a solicita repunerea în termen, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul.

În această privință, Completul de judecată menționează că cererea de repunere în termen în orice caz trebuie să fie exprimată din inițiativa participanților la proces, instanța nefiind îndreptățită, în lipsa unor dispoziții legale exprese, să efectueze din oficiu repunerea în termen, chiar dacă din ansamblul materialului probator administrat la dosar ar rezulta că participanții la proces au avut motive întemeiate de a nu îndeplini în termen actul de procedură.

Deci, este indubitabil că avocatul Radion Tocan în interesele apelantului Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 nu au solicitat repunerea în termen a apelului printr-o cerere formulată în condițiile art. 65 alin. (1) și art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, cu indicarea motivelor și probelor, în confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

Iar, din aceste motive, Completul de judecată consideră neîntemeiate argumentele invocate în recurs, deoarece motivarea apelului a fost depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

În ceea ce vizează alegația reprezentantului recurenților, instanța de recurs consideră că aceasta nu constituie temei de anulare a încheierii contestate, or cele

reținute mai sus demonstrează că, deși au recepționat hotărârea integrală, motivarea apelului nu a fost prezentată în termen.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

La caz, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Mai mult decât atât, hotărârea motivată a fost publicată și pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată la 16 ianuarie 2024.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza *Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei*; *Kemp vs. Luxemburg*; *Diaz Ochoa vs Spania*), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Din aceste considerente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Radion Tocan în interesele Asociației de Coproprietari în Condominiu nr.60/2.

Se menține încheierea din 06 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.60/2 împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Preturii sectorului Botanica, terț Direcția Generală Mobilitate Urbană, privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc